

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen beträffande jordbruksdepartementet gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Till jordbruksutskottet ha hänvisats de i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar, vilka avse jordbruksärenden.

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande med anledning av berörda framställningar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet hänvisa till motsvarande punkter i statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 3 januari 1942 (Kapitalbudgeten: bil. 7).

I samband härmed har utskottet till behandling förehäft i ämnet väckta motioner.

Statens allmänna fastighetsfond.

1:o) **Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan.** Under punkt 1 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 1,043,000 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning avser anslagsanvisningar dels med ytterligare 1,000,000 kronor för nybyggnad för bujatrisk-obstetriska institutionen, dels med 35,000 kronor för omändring och utvidgning av husdjursavdelningens lokaler och dels med 8,000 kronor för iordningställande av en svinstallsavdelning vid medicinska kliniken.

Å driftbudgeten har Kungl. Maj:t föreslagit, att till avskrivning å förevarande kapitalinvestering måtte anvisas 521,500 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer sålunda,

Utskottet.

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,043,000 kronor.

2:o) **Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt.** Under punkt 2 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 705,000 kronor.

Framställningen avser medelsanvisning för slutförande av ifrågavarande anstaltsbyggnader.

Å driftbudgeten föreslås anvisning av 352,500 kronor till avskrivning av förevarande kapitalinvestering.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 705,000 kronor.

Statens utlåningsfonder.

3:o) **Lånefonden för inköp av ädla avelsston.** Under punkt 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Lånefonden för inköp av ädla avelsston för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Bestämmelser angående villkoren för lån ur fonden äro meddelade i kungörelsen den 4 juli 1913 (nr 226) med däri genom kungörelserna nr 366/1917, 116/1920 och 630/1937 gjorda ändringar. För innevarande budgetår har till ifrågavarande fond anvisats ett reservationsanslag av 50,000 kronor. Enligt beslut av 1920 års riksdag skulle högsta årliga utlåningsbeloppet från fonden utgöra 200,000 kronor.

Kungl. Maj:t har från och med 1937 beviljat lån från fonden till följande belopp:

År	Lånebelopp
1937	kronor 140,400
1938	» 141,600
1939	» 168,500
1940	» 181,500
1941 (t. o. m. 30 aug.)	» 230,400.

Å driftbudgeten föreslås anvisning av 200,000 kronor till avskrivning å förevarande kapitalinvestering.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer

att riksdagen må till *Lånefonden för inköp av ädla avelsston* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 200,000 kronor.

4:o) **Statens kaninavelslånefond.** Vid 1938 års riksdag (kapitalbudgeten: bil. 8, punkt 7; r. skr. nr 236) beslöts inrättande av statens kaninavelslånefond. Den 30 juni 1938 meddelade Kungl. Maj:t närmare bestämmelser angående ifrågavarande lånerörelse (se kapitalbudgeten 1939: bil. 7, sid. 12). Såsom kapitaltillskott till fonden ha för budgetåren 1938/39, 1940/41 och 1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 10,000, 5,000 och 5,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att något kapitaltillskott till fonden icke syntes erforderligt för budgetåret 1942/43.

Med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* anfört har *föredragande statsrådet* ansett, att något kapitalökningsanslag till fonden icke borde äskas för budgetåret 1942/43. *Föredraganden* har emellertid här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.

Vad sålunda förekommit i ärendet har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

5:o) **Statens fjäderfälånefond.** Vid 1931 års riksdag (prop. nr 204; r. skr. nr 281) beslöts inrättande av statens fjäderfälånefond, varifrån lån må beviljas ekonomisk förening med ändamål att främja avsättningen av ägg eller att idka gödning och slakt av fjäderfä. I kungörelsen den 17 juni 1932 (nr 235), ändrad genom kungörelsen nr 608/1937, ha meddelats närmare villkor och bestämmelser för lån från ifrågavarande fond. Såsom kapital för fonden ha anvisats reservationsanslag av, för budgetåret 1931/32 200,000 kronor, för budgetåret 1935/36 150,000 kronor och för budgetåret 1939/40 100,000 kronor. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag godkända besparingspropositionen, nr 79, har av sistnämnda anslag ett belopp av 50,000 kronor icke tagits i anspråk utan redovisats såsom besparing å riksgäldsfonden.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett kapitalökningsanslag till ifrågavarande fond av 50,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Jag vill förorda, att Kungl. Maj:t i sinom tid medgiver, att erforderligt belopp av det för budgetåret 1939/40 anvisade anslaget till fonden får tagas i anspråk jämväl under budgetåret 1942/43. Vid sådant förhållande torde anvisande för sistnämnda budgetår av särskilt anslag för ändamålet ej vara behöfligt. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har jag här velat anmäla ärendet.»

Förestående har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

6:o) **Gödselvärdslånefonden.** Vid 1918 års riksdag beslöts inrättande av gödselvärdslånefonden. Gällande bestämmelser för lånerörelsen äro intagna i kungörelsen den 11 juni 1918 (nr 576) med däri genom kungörelserna nr 186/1925, 241/1927, 132/1931 och 632/1937 gjorda ändringar. Vidare ha i kungörelse den 13 december 1918 (nr 972) meddelats bestämmelser angående tiden för ingivande av ansökningar från hushållningssällskapen om statslån ur förevarande fond. Såsom kapital till fonden har riksdagen anvisat reservationsanslag dels för vartdera av åren 1919 och 1920 till belopp av 1,000,000 kronor, dels för vartdera av budgetåren 1931/32 och 1932/33 till belopp av 100,000 kronor, dels ock för budgetåren 1935/36—1939/40 till belopp av respektive 300,000, 350,000, 1,000,000, 500,000 och 150,000 kronor, eller sålunda tillhopa 4,500,000 kronor. Härjämte har 1933 års riksdag (särsk. utsk. utl. nr 17 sid. 80; r. skr. nr 356) för budgetåret 1933/34 under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, såsom särskilt reservationsanslag anvisat 500,000 kronor (1933/34 Ufk. IV 37), att, i den mån gödselvärdslånefondens medel icke därtill försloge, disponeras för beviljande av lån för ifrågavarande ändamål och under de villkor, som stadgas för lån ur nämnda fond. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag godkända besparingspropositionen, nr 79, har av de för budgetåret 1939/40 disponibla anslagsmedlen ett belopp av 500,000 kronor icke tagits i anspråk utan redovisats såsom besparing å riksgäldsfonden.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1941 anfört, att det icke syntes erforderligt att för budgetåret 1942/43 anvisa något kapitaltillskott till ifrågavarande fond.

Ehuru såsom lantbruksstyrelsen anfört något nytt anslag för ifrågavarande ändamål icke torde böra äskas för nästa budgetår, har emellertid *föredragande statsrådet* här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

7:o) **Statens kalkbrukslånefond.** Vid 1932 års riksdag beslöts inrättande av ifrågavarande fond (prop. nr 201; r. skr. nr 381). Bestämmelser för lån ur fonden äro meddelade i kungörelsen den 14 oktober 1932 (nr 461), däri ändringar vidtagits genom kungörelserna nr 410/1934 och 609/1937. Såsom kapital till fonden ha anvisats reservationsanslag av för budgetåret 1932/33 400,000 kronor, för budgetåret 1936/37 200,000 kronor och för budgetåret 1940/41 likaledes 200,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att låneanspråken under budgetåren 1941/42 och 1942/43 icke torde bli större än att fondens kapitalmedel komma att vara tillräckliga för deras tillgodoseende.

Ehuru med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört anvisande av nytt kapital till fonden icke torde vara behöfligt för budgetåret 1942/43, har *fö-*

redragande statsrådet dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom.

Detta har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

8:o) **Frukt- och potatislagerhusfonden.** Under punkt 8 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Frukt- och potatislagerhusfonden för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor. Vid 1941 års riksdag (prop. nr 2, bil. 20, punkt 3; r. skr. nr 94) beslöts inrättande av ifrågavarande utlåningsfond, som skulle förvaltas av statskontoret. Enligt gällande bestämmelser för lånerörelsen, vilka äro meddelade i kungörelsen den 2 maj 1941 (nr 298) med däri genom kungörelsen nr 828/1941 vidtagen ändring, må ekonomisk förening kunna erhålla lån från fonden för uppförande, inköp, ombyggnad eller inrättande av uppsamlings- eller centrallagerhus för frukt, potatis eller köksväxter med därtill hörande förpackningslokaler, maskinell utrustning och anordningar för industriell frukt- eller köksväxtförädling samt i fråga om fruktlagerhus även kylanordningar. Lån må beviljas med högst 75 procent av kostnaden för de med lånet avsedda åtgärderna. Enligt en samma dag utfärdad kungörelse (nr 299) kan till dylikt lån berättigad förening även beviljas statsbidrag med belopp motsvarande högst 10 procent av anläggningskostnaderna, under villkor bland annat att ansökan om sådant bidrag inlämnas till jordbruksdepartementet före den 1 augusti 1941. Såsom kapital till frukt- och potatislagerhusfonden har å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisats ett reservationsanslag av 375,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om anvisande för nästa budgetår av ett kapitalökningsanslag till fonden av 500,000 kronor.

I detta sammanhang må nämnas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 29 augusti 1941 medgivit Sveriges frukt- och trädgårdsodlares riksförbund anstånd till den 1 februari 1942 med ingivande av ansökan om statsbidrag för uppförande av frukt- och potatislagerhus.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Såsom *lantbruksstyrelsen* anfört torde ansökningar om lån till betydande belopp för uppförande av lagerhus inom olika delar av landet vara att förvänta från Sveriges frukt- och trädgårdsodlares riksförbund jämte till förbundet anslutna lokala föreningar. Med hänsyn härtill kan antagas, att de å ifrågavarande lånefond tillgängliga medlen skola visa sig otillräckliga för att tillgodose lånebehovet under innevarande och nästa budgetår. Jag anser mig därför böra förorda, att anslag för kapitalinvestering i fonden anvisas med av *lantbruksstyrelsen* föreslaget belopp, 500,000 kronor.»

Å driftbudgeten föreslås att till avskrivning av förevarande kapitalinvestering måtte anvisas 90,000 kronor.

Utskottet.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot förevarande framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Frukt- och potatislagerhusfonden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 500,000 kronor.

9:o) **Statens mejerilånefond.** Vid 1930 års riksdag (prop. nr 266; r. skr. nr 377) inrättades statens mejerilånefond, i vilken den dåvarande norrländska andelsmejerifonden skulle uppgå, samt anvisades såsom kapital för fonden för budgetåret 1930/31 2,000,000 kronor. Norrländska andelsmejerifonden uppgick vid sagda tid till omkring 400,000 kronor. Utlåningen från mejerilånefonden är reglerad genom kungörelsen den 12 september 1930 (nr 339) med däri genom kungörelserna nr 125/1931, 266/1933 och 610/1937 gjorda ändringar. Såsom kapitalökning för mejerilånefonden ha sedermera för budgetåren 1931/32, 1933/34, 1934/35, 1938/39 och 1941/42 anvisats reservationsanslag å respektive 2,000,000, 2,000,000, 1,000,000, 370,000 och 2,000,000 kronor. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag behandlade besparingspropositionen, nr 79, har beslut meddelats om återleverering till riksgäldskontoret av 630,000 kronor av fondens kapitaltillgångar, varjämte föreskrivits, att 370,000 kronor av anslagsmedlen icke finge tagas i anspråk utan skulle såsom besparing redovisas å riksgäldsfonden.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att fondens disponibla medel torde vara tillräckliga för låneverksamheten under budgetåret 1942/43.

Ehuru med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* anfört anvisande av nytt kapital till fonden icke torde vara behövt för budgetåret 1942/43, har *föredragande statsrådet* dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

10:o) **Jordbrukets maskinlånefond.** Vid 1938 års riksdag (prop. nr 217; r. skr. nr 275) beslöts inrättande av jordbrukets maskinlånefond, varifrån statslån må tilldelas hushållningssällskap för utlämnande till enskild person eller sammanslutning av lån för anskaffande av jordbruksmaskin, som avses skola användas gemensamt av flera jordbrukare. Närmare bestämmelser för ifrågavarande låneverksamhet återfinnas i kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 401) angående lån från jordbrukets maskinlånefond, ändrad genom kungörelsen nr 521/1941. Kungl. Maj:t har i brev den 26 april 1940 erinrat, att jordbruksutskottet i sitt av 1940 års lagtima riksdag godkända utlåtande nr 15 framhållit önskvärdheten av att tvättmaskiner för gemensamt bruk i lånehänseende likställdes med jordbruksmaskiner. Såsom kapital

för fonden ha för budgetåren 1938/39—1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 1,000,000, 1,200,000, 2,000,000 och 1,700,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att det icke syntes erforderligt att anvisa kapitaltillskott till fonden för nästa budgetår. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

Den till utlåning disponibla kapitaltillgången uppgick den 1 juli 1941 till i runt tal 3,021,000 kronor. Därjämte beräknades under budgetåren 1941/42 och 1942/43 inflyta amorteringar med 430,000 respektive 444,000 kronor. För ifrågavarande verksamhet torde sålunda under nämnda båda budgetår ett belopp av sammanlagt 3,895,000 kronor kunna beräknas stå till förfogande. Sagda belopp torde vara tillfyllest för att tillgodose ansökningar om lån från fonden såväl under innevarande budgetår som under budgetåret 1942/43.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»I enlighet med vad *lantbruksstyrelsen* anfört torde det icke vara nödvändigt att för budgetåret 1942/43 anvisa något kapitaltillskott till ifrågavarande fond. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.»

I detta samband har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 151 av herr *Gustavson, John*, och herr *Andersson, Alfred*, samt II: 211 av herr *Staxäng m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta,

dels att av den reservation av cirka 2,992,600 kronor, som redovisas under kapitalbudgeten, statens utlåningsfonder: Lån för anskaffande av grästorkar m. m., 200,000 kronor tagas och som nytt kapitaltillskott tillföras jordbrukets maskinlånefond,

dels att erforderlig ändring av gällande författning för ifrågavarande lånefond vidtages för tillgodoseende av de synpunkter, som i motionerna anförts.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

Motionärernas hemställan om författningsändring avser att möjliggöra utlämnande efter behovsprövning av lån från fonden även för inköp av mjölkningsmaskiner för den enskilde jordbrukarens eget bruk. Vidare yrkas i anledning härav, att fonden må tillföras ett kapitaltillskott av 200,000 kronor.

Frågan om en utvidgning av lånerörelsen med jordbrukets maskinlånefond till att omfatta även inköp av mjölkningsmaskiner för den enskilde jordbrukarens eget behov framfördes motionsvis redan vid 1940 års lagtima riksdag.

Utskottet (utlåtande nr 15 p. 8) erinrade då, att ifrågavarande fond inrättats för tillgodoseende av behovet hos mindre jordbrukare av lånemedel för anskaffning av jordbruksmaskiner, avsedda att användas gemensamt för flera jordbrukare. Enär utskottet icke fann tillräckliga skäl anförda för en utvidgning av lånerörelsen till att gälla även sådana maskinella anordningar för jordbruksdrift, vilka icke kunde komma till gemensam användning, som nyss sagts, ansåg sig följaktligen utskottet icke kunna biträda vad dåvarande motionärer föreslagit i nämnda syfte. Sin sålunda angivna ståndpunkt vidhöll

Utskottet.

utskottet vid behandlingen av motioner i samma ämne vid 1941 års riksdag (utlåtande nr 20 p. 12).

Då utskottet icke heller nu finner anledning att frångå sin tidigare mening i frågan, anser alltså utskottet, att de föreliggande motionerna icke böra för-
anleda någon ändring i gällande bestämmelser för lån från maskinlånefonden.

Såsom föredragande statsrådet anfört torde något kapitaltillskott till fonden icke vara erforderligt för nästa budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må avslå de likalydande motionerna I: 151
och II: 211.

11:o) **Spannmålslagerhusfonden.** Vid 1930 års riksdag (prop. nr 108; r. skr. nr 376) beslöts inrättande av spannmålslagerhusfonden. Gällande allmänna villkor och bestämmelser för lån från fonden äro meddelade i kungörelsen den 12 september 1930 (nr 342) med däri genom kungörelserna nr 364/1932, 263/1933 och 612/1937 gjorda ändringar. Såsom kapitaltillskott till fonden ha för budgetåren 1930/31—1935/36 med undantag av budgetåret 1931/32 anvisats reservationsanslag av respektive 850,000, 500,000, 1,000,000, 2,000,000 och 1,000,000 kronor. Därjämte ha anvisats 1,000,000 kronor å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1933/34. För budgetåren 1939/40 och 1940/41 ha anvisats reservationsanslag av 1,000,000 respektive 750,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att enligt vad styrelsen inhämtat från jordbrukarnas sammanslutningar på området den disponibla kapitaltillgången torde vara tillfyllest för att tillgodose lånebehovet under budgetåret 1942/43.

Ehuru med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* anfört anvisande av nytt kapital till spannmålslagerhusfonden icke torde vara behöfligt för budgetåret 1942/43, har *föredragande statsrådet* dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom.

Detta har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

12:o) **Statens sekundärlånefond för jordbrukare.** Vid 1935 års riksdag (prop. nr 187; r. skr. nr 244) beslöts inrättande av ifrågavarande fond. Bestämmelser rörande utlåningen från fonden återfinnas i kungörelsen den 7 juni 1935 (nr 276) med däri genom kungörelserna nr 391/1938 och 354/1940 gjorda ändringar. Såsom kapital för fonden ha för budgetåren 1935/36, 1936/37, 1940/41 och 1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 20,000,000, 20,000,000, 5,000,000 och 5,000,000 kronor.

I skrivelse den 21 augusti 1941 har *lånenämnden för sekundär jordbrukskredit* anfört, att nämnden funnit den statliga sekundärlånerörelsen böra fort-

gå jämväl under budgetåret 1942/43 men att särskilt kapitalökningsanslag till fonden icke torde vara erforderligt för samma budgetår.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»I likhet med lånenämnden anser jag, att ifrågavarande låneverksamhet bör upprätthållas även under nästkommande budgetår. På grund av vad nämnden anfört torde emellertid anvisande av nytt kapital till fonden icke vara behövt. Jag har dock här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.»

Vad sålunda förekommit i ärendet har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

13:o) **Statens slakterilånefond.** Under punkt 13 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Statens slakterilånefond för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Vid 1933 års riksdag (prop. nr 262; r. skr. nr 314) beslöts inrättande av statens slakterilånefond. Gällande bestämmelser för lånerörelsen äro meddelade i kungörelsen den 26 juni 1933 (nr 386), ändrad genom kungörelserna nr 614/1937 och 428/1940. Genom sistnämnda kungörelse åstadkoms i anslutning till beslut av 1940 års lagtima riksdag en utvidgning av möjligheten att erhålla lån från fonden, innefattande att lån kan lämnas för anläggande eller inrättande av för lagring av huvudsakligen kött, fläsk, smör eller ägg avsett frys- eller kylhus med tillhörande inredning och utrustning samt utgå såväl till ekonomisk förening, som har till ändamål att driva andelsslakteri och vars flesta medlemmar äro jordbrukare, som till ekonomisk förening, vilken har till ändamål att främja avsättning av ägg eller att idka gödning och slakt av fjäderfä. Såsom kapital till fonden ha anvisats reservationsanslag av för budgetåret 1933/34 1,000,000 kronor, för budgetåret 1937/38 500,000 kronor och för budgetåret 1940/41 1,000,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1941 hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett kapitalökningsanslag till ifrågavarande fond av 500,000 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens slakterilånefond* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 500,000 kronor.

14:o) **Egnahemslånefonden.** Under punkt 14 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

1) medgiva, att för budgetåret 1942/43 må beviljas lån från egnahemslånefonden intill ett belopp av 20,000,000 kronor, därav 12,000,000 kronor för jordbruksfastigheter och 8,000,000 kronor för bostadsfastigheter, med rätt dock

för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning mellan jordbruks- och bostadsfastigheter;

2) till Egnahemslånefonden för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Vid 1904 års riksdag beslöts inrättande av egnahemslånefonden. Enligt gällande bestämmelser för lånerörelsen, vilka äro intagna i kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten, skola från fonden utlämnas jordbrukslån, skogslån, bostadslån, lån till förstärkning av ofullständigt jordbruk ävensom egnahemsstatslån till låneförmedlare.

Å driftbudgeten föreslås, att 140,000 kronor anvisas till avskrivning å förevarande kapitalinvestering.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer sålunda,

att riksdagen må

1) medgiva, att för budgetåret 1942/43 må beviljas lån från egnahemslånefonden intill ett belopp av 20,000,000 kronor, därav 12,000,000 kronor för jordbruksfastigheter och 8,000,000 kronor för bostadsfastigheter, med rätt dock för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning mellan jordbruks- och bostadsfastigheter;

2) till *Egnahemslånefonden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 2,000,000 kronor.

15:o) **Jordförmedlingsfonden.** Ifrågavarande fond inrättades vid 1907 års riksdag. Enligt 62 § kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten kunna från jordförmedlingsfonden utlämnas förlagslån till kommuner, aktiebolag och föreningar för användning såsom rörelsekapital vid inköp och exploatering av fastighet, lämplig att helt eller huvudsakligen användas för bildande av bostadsegnahem. Vidare kunna enligt 21 § kungörelsen nyssnämnda dag (nr 590) angående statsunderstödd arbetarsmåbruksverksamhet förlagslån från jordförmedlingsfonden tilldelas kommuner för anskaffande och tillhandahållande av jord till arbetarsmåbruk.

I skrivelse den 28 augusti 1941 har *egnahemsstyrelsen* — med förmålan att jordförmedlingsfondens kontanta behållning den 1 juli 1941 uppgått till omkring 97,000 kronor — anfört, att, ehuru det vore önskvärt att jordförmedlingsverksamheten för egnahemsändamål kunde befrämjas i erforderlig utsträckning, styrelsen i nuvarande läge icke funne sig böra hemställa om något nytt kapitaltillskott till jordförmedlingsfonden.

I anslutning till egnahemsstyrelsens förslag har *föredragande statsrådet* ansett, att något anslag för ifrågavarande ändamål icke behövde äskas för bud-

getåret 1942/43. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har föredraganden här velat anmäla ärendet.

Detta har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

16:o) **Arrendelånefonden.** Ifrågavarande fond inrättades vid 1934 års riksdag (prop. nr 268; r. skr. nr 349). Enligt 44 och 49 §§ kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten kan i samband med upplåtelse av arrendeegnahem lån från arrendelånefonden (arrendelån) utlämnas till arrendatorn för anskaffande av nödiga jordbruksinventarier, utsäde, gödningsämnen, foder o. d. samt till andra nödvändiga utgifter för igångsättande av driften å fastigheten. Såsom kapitalökning till arrendelånefonden ha för budgetåren 1934/35—1938/39 och 1940/41 anvisats reservationsanslag av respektive 300,000, 300,000, 175,000, 300,000, 200,000 och 150,000 kronor.

I skrivelse den 28 augusti 1941 har *egnahemsstyrelsen* förklarat sig anse, att fondens kontanta behållning den 1 juli 1941, omkring 463,000 kronor, syntes vara tillräcklig för utlämnande av arrendelån såväl under innevarande budgetår som under budgetåret 1942/43. Något nytt kapitalökningsanslag erfordrades sålunda icke för sistnämnda budgetår.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Vid anmälan under en följande punkt av frågan om anslag till jordfonden och arrendeegnahemsfonden har jag för avsikt att förorda, att den statliga arrendeegnahemsverksamheten under nästa budgetår bedrivs i begränsad omfattning. Med hänsyn härtill och till vad egnahemsstyrelsen anfört torde anvisande av kapitaltillskott till arrendelånefonden icke vara erforderligt för budgetåret 1942/43. Jag har dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge må bringas till riksdagens kännedom.»

Vad sålunda förekommit i ärendet har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

17:o) **Arbetarsmåbrukslånefonden.** Under punkt 17 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Arbetarsmåbrukslånefonden för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Vid 1933 års riksdag (prop. nr 181; r. skr. nr 280) beslöts inrättande av arbetarsmåbrukslånefonden. Enligt för användningen av denna fond numera gällande bestämmelser, meddelade i kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 590) angående statsunderstödd arbetarsmåbruksverksamhet, må från fonden utlämnas arbetarsmåbrukslån till landskommuner, vilka med anlitande härav bevilja arbetarsmåbrukslån till skogsarbetare och därmed likställda arbetare för att giva dem tillfälle att förvärva mindre lägenheter, ägnade att bereda innehavaren utkomst genom jordbruk, drivet vid sidan av annan verksam-

het. I kungörelsen den 20 juni 1941 (nr 485) ha meddelats föreskrifter angående förhöjning av beviljade arbetarsmåbrukslån i vissa fall. Såsom kapitaltillskott till arbetarsmåbrukslånefonden ha för budgetåren 1933/34—1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 7,500,000 (därav 5,000,000 kronor å tilläggsstat), 5,000,000, 5,000,000, 4,400,000, 10,000,000, 3,000,000, 4,000,000, 1,950,000 och 2,000,000 kronor.

I skrivelse den 28 augusti 1941 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om ett kapitalökningsanslag till arbetarsmåbrukslånefonden för nästa budgetår av 2,000,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Med hänsyn till att arbetarsmåbrukslånefondens kontanta behållning från den 1 juli 1940 till den 1 juli 1941 ökat från omkring 2,250,000 kronor till omkring 3,640,000 kronor anser jag, att för upprätthållande under nästa budgetår av ifrågavarande utlåningsverksamhet i ungefär samma omfattning som för närvarande fonden icke behöver tillföras större kapitaltillskott än 1,000,000 kronor.»

Å driftbudgeten har föreslagits anvisning av 1,000,000 kronor för avskrivning av förevarande kapitalinvestering.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetarsmåbrukslånefonden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,000,000 kronor.

18:o) **Statens avdikningslånefond.** Under punkt 18 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

1) att under budgetåret 1942/43 må beviljas lån från statens avdikningslånefond å tillhopa högst 3,000,000 kronor;

2) att Kungl. Maj:t må, för beredande av erforderligt rådrum åt i trångmål varande intressenter i torrlägningsföretag, efter prövning av föreliggande särskilda omständigheter, under tiden 1 juli 1942—30 juni 1943 medgiva anstånd med erläggande av annuiteter å lån från odlingslånefonden och statens avdikningslånefond.

Gällande villkor för lån från statens avdikningslånefond äro meddelade i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 432). Jämlikt riksdagens beslut har det högsta belopp, vartill lån ur fonden årligen fått beviljas, för vart och ett av budgetåren 1938/39—1941/42 uppgått till 2,800,000 kronor.

Utskottet. Utskottet tillstyrker förevarande framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva,

1) att under budgetåret 1942/43 må beviljas lån från statens avdikningslånefond å tillhopa högst 3,000,000 kronor;

2) att Kungl. Maj:t må, för beredande av erforderligt rådrum åt i trångmål varande intressenter i torrlägningsföretag, efter prövning av föreliggande särskilda omständigheter, under tiden 1 juli 1942—30 juni 1943 medgiva anstånd med erläggande av annuiteter å lån från odlingslånefonden och statens avdikningslånefond.

19:o) **Täckdikningslånefonden.** Vid 1913 års riksdag beslöts inrättande av täckdikningslånefonden. Gällande villkor för lån ur fonden äro meddelade i kungörelsen den 22 juni 1920 (nr 332) med däri genom kungörelserna nr 358/1921, 239/1922, 84/1930, 306/1933, 636/1937 och 434/1939 gjorda ändringar. Genom kungörelsen den 28 juli 1932 (nr 375) ha meddelats bestämmelser om viss amorteringsfrihet beträffande lån från fonden.

Jämlikt beslut av 1920 års riksdag (skr. nr 346) få ur täckdikningslånefonden beviljas lån intill ett belopp av 2,000,000 kronor årligen. Riksdagen har senast för budgetåret 1939/40 anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor såsom kapitalökning för fonden.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1941 anfört, att det icke syntes erforderligt att anvisa något kapitaltillskott till fonden för budgetåret 1942/43. Styrelsen har härvid meddelat följande uppgifter rörande låneverksamhetens omfattning.

Under åren 1931—1940 ha lån från fonden förmedlats av hushållnings-sällskapen i den omfattning, som framgår av följande tabell:

År	Kronor
1931	1,066,752
1932	908,261
1933	1,267,848
1934	1,825,421
1935	1,934,946
1936	1,964,253
1937	1,880,176
1938	1,416,543
1939	1,306,058
1940	505,417.

Ehuru anvisande av nytt kapital till fonden icke torde vara behövt för budgetåret 1942/43, har *föredragande statsrådet* dock här velat redogöra för ärendet, på det att anslagsfrågans läge måtte bringas till riksdagens kännedom, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla

20:o) **Statens fiskredskapslånefond.** Vid 1938 års riksdag beslöts inrättande av statens fiskredskapslånefond. Från fonden kunna i huvudsak enligt de grunder, vilka tidigare tillämpats vid långivning från statens fiskredskapsfond, utlämnas lån till fiskare som genom förlust av eller skada å fiskredskap

råkat i nödställd belägenhet. Redogörelse för sagda grunder har lämnats i IX H. T. 1937, sid. 322. Såsom kapitaltillskott till statens fiskredskapslånefond ha för budgetåren 1939/40 och 1940/41 anvisats reservationsanslag av 8,000 respektive 13,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att nya medel för ifrågavarande ändamål icke torde behöva anvisas för nästa budgetår.

På sätt *lantbruksstyrelsen* anfört torde enligt *föredragande statsrådets* mening något nytt anslag för ifrågavarande ändamål icke behöva äskas för budgetåret 1942/43. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har föredraganden här velat anmäla ärendet.

Vad sålunda förekommit i ärendet har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmäla.

21:o) **Hemslöjdslånefonden.** Under punkt 21 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Hemslöjdslånefonden för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Ifrågavarande lånefond inrättades vid 1928 års riksdag för utlämnande av lån till hushållningssällskap, vilka i sin tur skulle lämna förlagslån för anskaffande av för textil tillverkning avsett svenskt material, företrädesvis av lin och ull. Genom beslut av 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 132; r. skr. nr 171) medgavs, att lån för anläggande av lin- och hampberedningsanstalter finge beviljas från hemslöjdslånefonden. Till förstärkning av fonden anvisades för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 300,000 kronor. Sedermera ha såsom kapital för fonden anvisats dels å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor, dels ock å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av likaledes 1,500,000 kronor. Bestämmelserna rörande lån från ifrågavarande fond äro meddelade i kungörelsen den 21 juni 1940 (nr 605) med däri genom kungörelsen nr 952/1940 vidtagna ändringar.

Å driftbudgeten har föreslagits anvisning av 200,000 kronor för avskrivning å förevarande kapitalinvestering.

Utskottet.

I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Hemslöjdslånefonden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,000,000 kronor.

22:o) **Skogsväglånefonden.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 22 har utskottet yttrat sig i utlåtande nr 24, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

Fonden för låneunderstöd.

23:o) **Lån till föreningen Svalövs lantmannaskolas målsmän för gäldande av vissa skulder.** Under punkt 23 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Lån till föreningen Svalövs lantmannaskolas målsmän för gäldande av vissa skulder för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 212,500 kronor.

Med skrivelse den 3 februari 1941 har lantbruksstyrelsen överlämnat en framställning från styrelsen för *föreningen Svalövs lantmannaskolas målsmän*, vari hemställts, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till gäldande av skulder, som belastade lantmannaskolan i Svalöv tillhöriga fastigheter, anvisa 212,500 kronor.

Efter att ha lämnat en redogörelse rörande uppkomsten av omförmälda skulder har *föredragande statsrådet*, som jämväl återgivit det huvudsakliga innehållet uti föreningsstyrelsens nämnda skrivelse samt däröver avgivna utlåtanden av lantbruksstyrelsen och statskontoret, för egen del anfört följande:

»I propositionen nr 109 till 1939 års lagtima riksdag angående den lägre lantbruksundervisningens ordnande uttalade jag i anslutning till ett av 1936 års lantbruksundervisningskommitté väckt förslag om statligt stöd till sanering av särskilt skuldtyngd lantman- eller lanthushållsskolas ekonomiska förhållanden, bland annat, att bidragsbehovet för ifrågavarande ändamål borde prövas från fall till fall och medel därefter anvisas av riksdagen. Detta uttalande lämnades av riksdagen utan erinran. Den skuldbörda, som åvilar Svalövs lantmannaskola, har uppkommit i samband med uppförandet under åren 1919—1921 av nybyggnader för skolan för en sammanlagd kostnad av omkring 550,000 kronor. De lån å tillhopa 212,500 kronor, som måst upptagas för ändamålet, ha hittills icke till någon del kunnat amorteras, och de årliga ränteutgifterna å 7,000 å 8,000 kronor ha kunnat gäldas endast genom uttagandet av elevavgifter. Jämlikt kungörelsen den 21 juni 1940 (nr 847) angående statsbidrag till lantbruksundervisningsanstalter m. m. har erhållande av dylikt statsbidrag bland annat förbundits med det villkoret, att undervisningen vid samtliga huvudkurser skall vara avgiftsfri. Med hänsyn såväl härtill som till vad för övrigt i ärendet förekommit finner jag det önskvärt, att medel nu äskas av riksdagen för sanering av lantmannaskolans ekonomiska förhållanden. I enlighet med vad lantbruksstyrelsen och statskontoret föreslagit vill jag förorda, att staten lämnar föreningen Svalövs lantmannaskolas målsmän ett räntefritt lån å 212,500 kronor, vilket skall återbetalas, därest skolan nedlägges. Som säkerhet för lånet bör lämnas inteckning å sagda belopp med bästa förmånsrätt i de fastigheter, som tillhöra skolan. För ändamålet torde för budgetåret 1942/43 å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd böra anvisas ett reservationsanslag å 212,500 kro-

nor. Anslaget synes böra upptagas under rubriken Lån till föreningen Svalövs lantmannaskolas målsmän för gäldande av vissa skulder.»

Å driftbudgeten föreslås, att till avskrivning av förevarande kapitalinvestering måtte anvisas 212,500 kronor.

Utskottet.

Inom utskottet ha visserligen framförts vissa invändningar mot bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning med hänsyn särskilt till därav befarade konsekvenser. Utskottet anser sig emellertid på grund av föreliggande omständigheter böra biträda framställningen. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Lån till föreningen Svalövs lantmannaskolas målsmän för gäldande av vissa skulder* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 212,500 kronor.

24:o) **Ackordslån och hjälplån till jordbrukare.** Under punkt 24 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Ackordslån och hjälplån till jordbrukare för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor. För ett vart av budgetåren 1940/41 och 1941/42 har för detta ändamål anvisats ett reservationsanslag av 100,000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 592) om ackordslån och hjälplån till jordbrukare. Ifrågavarande utlåningsverksamhet, som handhas av egnahemsstyrelsen, har till ändamål att hjälpa sådana jordbrukare, som oförvällat kommit i ekonomiska svårigheter och stå under hotet att nödgas övergiva sina jordbruk.

I skrivelse den 28 augusti 1941 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om anslag för ifrågavarande ändamål med samma belopp, 100,000 kronor, som för löpande budgetår.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ackordslån och hjälplån till jordbrukare* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor.

25:o) **Lån för anskaffande av grästorkar m. m.** 1939 års urtima riksdag har (prop. nr 65; r. skr. nr 91) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor under anslagstiteln Lån för anskaffande av grästorkar. Allmänna villkor och bestämmelser för dylika lån ha meddelats i kungörelsen den 22 december 1939 (nr 922) om lån för anskaffande av grästorksanläggningar med däri genom kungörelse nr 228/1941 gjord ändring. Enligt medgivande av 1940 års urtima riksdag (prop. nr 1, bil. 7, p. 2; r. skr. nr 15) må av de under nämnda fond till ifrågavarande ändamål

anvisade medlen utlämnas lån jämväl för uppförande av siloanläggningar för beredande av ensilagefoder. För erhållande och tillgodonjutande av lån för sistnämnda ändamål gälla i kungörelsen den 31 augusti 1940 (nr 815) med däri genom kungörelsen nr 827/1941 gjorda ändringar meddelade allmänna villkor och bestämmelser. Enligt dessa bestämmelser må lån ej utgå med högre belopp än 2,000 kronor och ej heller överstiga 90 procent av den beräknade och av hushållningssällskapet godkända materialkostnaden för anläggningen. Där statsbidrag beviljas för samma ändamål, må summan av lån och bidrag ej uppgå till högre belopp än som nu nämnts. Under rubriken Lån för anskaffande av grästorkar m. m. har för innevarande budgetår uppförts ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att något kapitaltillskott för ifrågavarande låneverksamhet icke syntes erforderligt för nästa budgetår. Enligt vad styrelsen uppgiver hade lån till grästorksanläggningar hittills beviljats till ett belopp av sammanlagt 289,500 kronor. Åt hushållningssällskapen hade beviljats statslån med tillhoppa 717,910 kronor att användas för utlämnande av lån till siloanläggningar för beredande av ensilagefoder. Sålunda hade för de med förevarande anslag avsedda låneändamålen disponerats ett belopp av sammanlagt (289,500 + 717,910 =) 1,007,410 kronor, varför av anvisade medel (4,000,000 — 1,007,410 =) i runt tal 2,992,600 kronor fortfarande vore disponibla för utlåning.

Sedermera har *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 5 december 1941 i anledning av en av Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott gjord framställning om ändring i bestämmelserna rörande bidrag till uppförande av siloanläggningar hemställt om sådan ändring av villkoren för lån för uppförande av siloanläggningar, att lån kunde utlämnas till 90 procent av den beräknade anläggningskostnaden, kostnaderna för erforderliga grävningarbeten dock undantagna. Såsom skäl för förslaget har *lantbruksstyrelsen* anfört, att de nuvarande lånevillkoren icke visat sig tillräckligt fördelaktiga för att stimulera intresset för utförande av förenämnda i nuvarande försörjningsläge mycket önskvärda anläggningar.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Då såsom *lantbruksstyrelsen* anfört de å förevarande anslag tillgängliga medlen torde vara tillräckliga för ifrågavarande låneverksamhet under återstoden av innevarande budgetår samt under nästkommande budgetår, synes någon medelsanvisning för verksamheten ej behövlig för sistnämnda budgetår. Jag anser mig icke för närvarande kunna tillstyrka *lantbruksstyrelsen*s förslag till ändring i gällande lånevillkor. Enligt min mening bör ytterligare erfarenhet rörande låneverksamheten avvaktas.»

Vad *föredragande statsrådet* anfört i ärendet har ej föranlett någon erinran från utskottets sida, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

Utskottet.

omförmäla.

26:o) **Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** Under punkt 26 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

För budgetåret 1941/42 har för detta ändamål anvisats ett reservationsanslag av 150,000 kronor. Bestämmelser rörande anslaget användning äro meddelade i kungörelsen den 11 maj 1934 (nr 138) angående lån av statsmedel för främjande av beredning, förvaring och avsättning av fisk.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag till ifrågavarande ändamål under budgetåret 1942/43.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Det av 1940 års fiskerikommitté avgivna förslaget angående fiskarens ekonomiska organisation och reglering av fiskmarknaden är jämte däröver infordrade yttranden för närvarande föremål för beredning inom jordbruksdepartementet. Proposition i ämnet torde emellertid näppeligen kunna framläggas för årets riksdag. Men även om så skulle kunna ske, torde det vara tillräckligt, därest i enlighet med *lantbruksstyrelsens* förslag för här ifrågavarande låneverksamhet upptages oförändrat belopp av 150,000 kronor för nästa budgetår.»

Utskottet.

Kungl. Maj:ts framställning biträdades av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.* för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

27:o) **Lån till anordnande av värmeanläggningar för vedeldning.** För detta ändamål har för budgetåret 1938/1939 å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd anvisats ett reservationsanslag av 150,000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1938 skall anslaget, under särskild rubrik å fonden för låneunderstöd, disponeras av statskontoret i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen nr 433/1934 angående allmänna villkor och bestämmelser för lån från vedeldningslånefonden samt enligt föreskrifter Kungl. Maj:t för varje särskilt fall meddelar. Den 13 juni 1941 har Kungl. Maj:t medgivit, att omförmälda anslag får användas även under budgetåret 1941/42.

I skrivelse den 9 september 1941 har *byggnadsstyrelsen* hemställt, att till ifrågavarande låneverksamhet måtte för nästa budgetår anvisas ett anslag av 100,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Lika med *byggnadsstyrelsen* anser jag, att ifrågavarande låneverksamhet bör fullföljas även under budgetåret 1942/43. Då det kan antagas, att av det för budgetåret 1938/39 till låneverksamheten anvisade anslaget en relativt stor behållning kommer att förefinnas vid innevarande budgetårs utgång och att denna behållning kommer att vara tillräcklig för bestridande av här ifrågavarande utgifter även under nästa budgetår, vill jag förordna, att omfö-

mälda anslag får disponeras under ytterligare ett budgetår. Därest erinran häremot icke möter från riksdagens sida, torde sålunda anvisande av nytt anslag för ändamålet ej vara behövt.»

Vad föredragande statsrådet i ärendet anfört och föreslagit beträffande tillgodoseendet av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från utskottets sida, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

Utskottet.

omförmåla.

Diverse kapitalfonder.

28:o) **Jordfonden.** Under punkt 28 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Jordfonden för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Vid 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 130; r. skr. nr 273) beslöts inrättande av jordfonden, vilken skulle anlitas för det omedelbara bestridandet av den statliga egnahemsorganisationens kostnader för anskaffande och iordningställande av arrendeegnahem och andra egnahemsfastigheter. Riksdagen har för budgetåren 1940/41 och 1941/42 till jordfonden anvisat reservationsanslag av 3,000,000 respektive 2,000,000 kronor.

Erinras må, att 1934 års riksdag (prop. nr 268; r. skr. nr 349) fattade beslut om inrättande av arrendeegnahemsfonden. I fonden ingå staten tillhöriga fastigheter, som upplåtas till personer, vilkas ekonomiska ställning är sådan, att bistånd i form av egnahemslån icke är tillfyllest för att sätta dem i stånd att förvärva egna jordbruk. Fastighet upplåtes på arrende med rätt för arrendatorn att i sinom tid inlösa fastigheten. Egnahemsorganisationens inköp och försäljning av ifrågavarande fastigheter sker enligt 1940 års lagtima riksdags beslut över jordfonden. Såsom kapitaltillskott till arrendeegnahemsfonden ha för budgetåren 1934/35—1941/42 anvisats reservationsanslag av respektive 1,200,000, 1,800,000, 2,700,000, 1,800,000, 1,100,000, 500,000, 1,000,000 och 1,500,000 kronor.

I skrivelse den 28 augusti 1941 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1942/43 måtte såsom ytterligare kapitaltillskott till jordfonden och arrendeegnahemsfonden anvisas reservationsanslag av 2,000,000 respektive 1,500,000 kronor.

Besparingsberedningen har med skrivelse den 26 augusti 1941 överlämnat en promemoria med yttrande och förslag rörande den statliga arrendeegnahemsverksamheten. I promemorian har föreslagits ett nedläggande av sagda verksamhet. Mot beredningens beslut i ärendet har reservation anmälts av fyra ledamöter. Över promemorian ha re-

missutlåtanden avgivits av statskontoret den 30 september 1941 och av egna-hemsstyrelsen den 28 oktober 1941. Sedan en redogörelse lämnats för huvud-grunderna för arrendeegnahemsverksamheten anföres i promemorian bland annat följande.

Ursprungligen utgick man från att iordningställandet av ett arrendeegna-hem, d. v. s. samtliga kostnader med undantag för utgifter för själva jorden, i genomsnitt skulle uppgå till omkring 9.000 kronor. Dessa kostnader ha emellertid visat sig bli avsevärt högre än beräknat och ha successivt stigit. Utgifterna för jordanskaffning ha däremot hållit sig mera konstanta. Medan byggnadskostnaderna för de arrendeegnahem, som första gången, eller år 1935, utarrenderats utgjorde omkring 10.000 kronor, torde dessa kostnader numera uppgå till i runt tal 25.000 kronor.

Arrendeegnahemsverksamheten har hitintills betraktats såsom en på täm-ligen bred basis bedriven försöksverksamhet. Då ett så relativt stort antal arrendeegnahem som 318 numera upplåtits i skilda delar av mellersta och södra Sverige, är den erfarenhet som samlats från verksamheten rätt bety-dande. De först iordningställda lägenheterna ha varit utarrenderade under en tid av sex år.

Beträffande de 187 arrendeegnahem som upplåtits under åren 1935—1937 har ursprungligen beräknats en förräntningsprocent varierande mellan 4.20 och 2.38. I genomsnitt har avkastningen för dessa arrendeegnahem beräknats till 3 procent. För senare upplåtna är avkastningen lägre. Vid de sålunda verk-ställda beräkningarna av förräntningsprocenten har emellertid icke någon avskrivning å det nedlagda byggnadskapitalet ansetts böra ifrågakomma. Ej heller har hänsyn tagits till kostnader av underhållsnatur vilka ålegat staten såsom jordägare. Med erforderligt beaktande av dessa omständigheter blir den verkliga avkastningen av statens i denna verksamhet nedlagda kapital betydligt lägre än som här angivits. Det är till och med tvivelaktigt, om man, åtminstone för de senare lägenheterna, rätteligen bör räkna med någon verk-lig avkastning.

Hur det kommer att ställa sig vid en mera allmän försäljning av dessa jord-bruk, som är själva syftet med verksamheten, är givetvis vanskligt att nu bedöma. Hitintills ha endast försålts ett ringa antal lägenheter. Den köpe-skilling, som därvid av lägenhetsinnehavaren erlagts, understiger visserligen icke väsentligen statens nedlagda kostnader. Men å andra sidan måste beaktas att det pris, som arrendatorerna själva anse sig kunna betala för andra, nu icke sålda arrendeegendomar, är betydligt lägre. Även om givetvis hänsyn icke endast får tagas till den sist antydda prissättningen, står det dock klart för beredningen, att man måste räkna med en viss kapitalförlust för staten vid försäljningarna. Vid en senare försäljning, efter 10 eller 15 års arrende, måste också beaktas, att byggnadsbeståndets ålder och beskaffenhet då kan ofördelaktigt inverka på köpeskillingens storlek. Orsaken till den dåliga och successivt försämrade räntabiliteten av ifrågavarande kapital kan huvudsak-ligen tillskrivas de ständigt stigande byggnadskostnaderna. Härutinnan möter staten samma problem som andra jordägare.

Då utvecklingen synes giva vid handen att ett jordbruk av ifrågavarande storleksordning omöjligt kan förränta det betydande byggnadskapital, som nedlagts i flera arrendeegnahem, är det enligt beredningens uppfattning ur ekonomisk synpunkt riktigtast att omedelbart efter uppskattning av varje lägenhets saluvärde avskryva den del av kapitalet som i varje fall icke kan erhållas vid försäljning. Vid beräkning av förräntningsprocenten bör hänsyn hädanefter tagas endast till det sålunda nedskrivna kapitalvärdet. Men här-

jämte synes å utgiftssidan bland annat böra upptagas erforderliga avskrivningar å byggnader och underhållskostnader som åvila jordägaren.

Ur social synpunkt talar till verksamhetens förmån att man, till skillnad mot den äldre egnahemsverksamheten, skapat brukningsdelar som äro att anse såsom fullständiga familjejordbruk. Frågan huruvida härigenom tillskapats bärkraftiga jordbruksenheter beror emellertid på till vilka kostnader de kunnat framställas. Dessa kostnader ha blivit mycket höga och ligga på ett helt annat plan än man från början åsyftat. Om arrendatorerna framdeles skola kunna i större omfattning själva inköpa lägenheterna är fördenskull synnerligen ovisst. Givetvis beror detta på den prispolitik som föres från statens sida. Så mycket anser sig beredningen i varje fall kunna framhålla att, om en mera allmän försäljning av arrendeegnahem till arrendatorerna skall kunna komma till stånd, statens förluster å verksamheten måste bli betydande.

Enligt beredningens uppfattning måste resultaten av den hittills bedrivna arrendeegnahemsverksamheten bedömas så, att verksamheten för staten blivit betydligt kostsammare än som från början beräknats och ur social synpunkt icke visat sig så värdefull, att ett fortsättande med densamma kan anses försvarbar. Med hänsyn härtill synes det beredningen naturligt ur statsfinansiell synpunkt att helt nedlägga verksamheten.

Statskontoret har yttrat följande.

Vid igångsättandet av arrendeegnahemsverksamheten ha statsmakterna givetvis räknat med ett visst mått av uppoffring från statsverkets sida. En rättvis avvägning mellan de ekonomiska och de sociala synpunkterna på förevarande fråga läser emellertid — med hänsyn till att tillräckligt lång tid för de sociala verkningarnas bedömande ännu icke förflutit — för närvarande icke vara möjlig. Så mycket torde emellertid redan nu kunna sägas, att de med verksamheten förenade kostnaderna blivit större än statsmakterna ursprungligen avsett och att en förutsättning för verksamhetens fortsatta bedrivande torde vara, att sagda kostnader väsentligt nedbringas.

Egnahemsstyrelsen, som vid sitt utlåtande fogat yttranden från vissa egnahemsnämnder, har anfört i huvudsak följande.

Mot vad beredningen uttalat rörande arrendeegnahemsverksamhetens ekonomiska innebörd är i stort sett intet att erinra. Kostnaderna för iordningställande av arrendeegnahem har sålunda undan för undan ökats. Då mot dessa stegrade kostnader ej svarat en höjning av jordbrukens avkastning, har det nedlagda kapitalet ej helt kunnat förräntas av arrendatorerna, utan staten har måst bära den bristande förräntningen. Att det kapital, som nedlägges på ett jordbruk, ej kan till fullo förräntas, är emellertid ej något som är särskilt utmärkande för arrendeegnahemmen. Med hänsyn till de under senare åren starkt stegrade byggnadskostnaderna — sammanhängande även med en höjd byggnadsstandard — kan icke heller den enskilde jordbrukaren beräkna att erhålla full förräntning å kapital, som åtgår vid bebyggandet av ett jordbruk, låt vara att kostnaderna härför för den enskilde jordbrukaren kunna nedbringas genom utnyttjande av dennes eget arbete, användning av en del egna materialier m. m. Så länge byggnadskostnaderna äro så höga som nu är fallet, kan det ej väntas, att iordningställandet av arrendeegnahem skall kunna nämnvärt förbilligas, liksom icke heller att staten skall kunna genom ökade arrendavgifter höja förräntningen å det av staten tillskjutna kapitalet.

De erfarenheter egnahemsstyrelsen har av arrendeegnahemsverksamheten, från det denna den 1 juli 1939 överflyttats på styrelsen, synas bestyrka att

upplåtelsen av arrendeegnahem skänkt en relativt tillfredsställande levnadsstandard åt dem, som tilldelats sådana egnahem. Enligt styrelsens uppfattning skulle det i och för sig ha varit mycket önskvärt, om ifrågavarande verksamhet erhöillit större omfattning än som blivit fallet. Den omständigheten, att av hänsyn till samhällets finansiella resurser endast ett i förhållande till antalet jordbruk i landet mycket ringa fåtal arrendeegnahem kunna komma till stånd, måste emellertid förringa verksamhetens sociala betydelse.

Även bortsett från arrendeegnahemsverksamhetens betydelse såsom en social stödform bör uppmärksammas, att verksamheten utgör ett av egnahemsorganisationens medel att verka för fullgörandet av sina jordpolitiska uppgifter. Arrendeegnahemsverksamheten har även sitt värde ur den synpunkten att staten härigenom erhåller direkta erfarenheter av bebyggandet och jordningstillståndet i övrigt av jordbruksegnahem, vilka erfarenheter kunna utnyttjas såväl i den allmänna egnahemsverksamheten som även i övrigt då det gäller att bedöma jordbrukets problem på förevarande område.

Egnahemsstyrelsen anser på grund av vad här anförts, att arrendeegnahemsverksamheten tills vidare bör fortsättas. Även om någon inskränkning i verksamheten under nuvarande förhållanden anses påkallad av statsfinansiella skäl och av hänsyn till nuvarande byggnadskostnader, torde detta icke utgöra tillräckliga motiv för att helt nedlägga verksamheten.

Att egnahemsstyrelsen här uttalat sig för ett fortsattande av arrendeegnahemsverksamheten innebär icke, att styrelsen anser de former, under vilka verksamheten hittills bedrivits, böra i alla delar tillämpas oförändrade. Fastmera har styrelsen under övervägande såväl en organisatorisk omläggning i riktning mot ett inkopplande mera effektivt av egnahemsnämnderna i verksamheten som att pröva nya vägar med avseende å bebyggandet av arrendeegnahemmen och i fråga om upplåtelse av färdiga ställen till arrendeegnahem m. m.

Därest nuvarande avskrivningsprocent konstateras icke vara tillräcklig, bör den givetvis höjas. Härvid torde hänsyn böra tagas till nettoavkastningen å arrendeegnahemsfonden. Eventuell värdeminskning å byggnader framkommer, sedan arrendeegnahemmen försålts, och belastar då enligt gällande bokföringsbestämmelser jordfonden och i sista hand det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till avsättning till fonden för premielån.

Föredragande statsrådet har i ärendet anförts följande:

»Med hänsyn till det statsfinansiella läget och under anförande av att den statliga arrendeegnahemsverksamheten ur social synpunkt ej visat sig så värdefull, att ett fortsattande av densamma under nuvarande förhållanden kunde anses försvarbart, har besparingsberedningen föreslagit ett nedläggande av denna verksamhet. För min del anser jag att, även om nu förevarande del av egnahemsrörelsen — främst på grund av de under senare år starkt stegrade byggnadskostnaderna — blivit betydligt kostsammare för det allmänna än som från början beräknats, övervägande skäl dock tala för verksamhetens fortsattande jämväl under nu rådande kristid. Sålunda synes det vara av stor betydelse, att dugande lantarbetare och jordbrukarsöner i svag ekonomisk ställning, vilka eljest måhända skulle nödgas söka sig in på andra levnadsbanor, genom ifrågavarande verksamhet alltjämt beredas tillfälle att skaffa sig egna bärkraftiga jordbruk. De vid tillskapandet och underhållet av dessa mindre jordbruk kunna erfarenheterna äro icke utan värde,

då det gäller att bedöma jordbrukets skiftande problem. De egendomar som tagas i anspråk för bildandet av arrendeegnahem utgöras vidare ofta av sådana fastigheter i statens ägo, där förnyelse eller restauration av byggnadsbeståndet är av behovet påkallad och byggnadskostnader sålunda ej kunna undvikas oavsett huruvida egendomen upplåtes till arrendeegnahem eller ej. Av nu anförda skäl kan jag i likhet med reservanterna inom besparingsberedningen ej förorda ett nedläggande av arrendeegnahemsverksamheten. Under trycket av det svåra ekonomiska läget och med hänsyn till svårigheterna för byggnadsverksamheten torde rörelsen dock böra bedrivas i mera begränsad omfattning än hittills. Vidare torde genom egnahemsorganisationen sådana åtgärder i rationaliserande syfte böra vidtagas, att kostnaderna för iordningställandet av arrendeegnahemmen i möjligaste mån begränsas. I sådant avseende överväger egnahemsstyrelsen såväl ett ökat samarbete med egnahemsnämnderna som ett prövande av nya vägar med avseende å bebyggandet av arrendeegnahemmen och upplåtandet av färdiga ställen till arrendeegnahem. Med avseende å arrendeegnahemsverksamhetens planläggning synes enligt mitt förmenande bland annat böra undvikas styckning av större väl arronderade jordbruk. I stället böra för ändamålet tagas i anspråk egendomar med vidsträckta ägofigurer eller på grund av topografiska förhållanden starkt splittrade större jordkomplex. Givetvis bör tillses, att arrendeegnahemmen icke få ett ur kommunikationssynpunkt ofördelaktigt läge. I vissa fall torde för iordningställandet av arrendeegnahemmen redan befintliga byggnader vid arrendeställen med fördel kunna utnyttjas. Jag vill i detta sammanhang understryka önskvärdheten av att vid bebyggandet av de statliga arrendeegnahemmen hänsyn även tages till de lokala förhållandena. Byggnader som tillskapas böra sålunda ej alltför mycket avvika från den äldre bebyggelsen i trakten.

Vid bedömandet av frågan om erforderligt kapitaltillskott till jordfonden för nästa budgetår har jag, med hänsyn såväl till att en avsevärd anslagsbehållning förefanns vid ingången av löpande budgetår som till att arrendeegnahemsverksamheten enligt vad jag förut framhållit under nu rådande förhållanden bör bedrivas i begränsad omfattning, icke ansett mig kunna förorda medelsanvisning till högre belopp än 1,000,000 kronor.

Vad angår behovet av kapitalinvestering i arrendeegnahemsfonden för nästa budgetår torde med beaktande av vad i det föregående förordats ett belopp av 500,000 kronor få anses tillräckligt för detta ändamål. Chefen för finansdepartementet anmäler i annat sammanhang frågan om medelsanvisning för täckande av den investeringsförlust, som uppstår i samband med genomförandet av förevarande kapitalinvestering.»

Besparingsberedningens förslag om nedläggande av den statliga arrendeegnahemsverksamheten motiveras huvudsakligen av att verksamheten för staten blivit betydligt kostsammare än som från början beräknats och ur social synpunkt icke visat sig så värdefull att ett fortsättande av densamma kan anses försvarbart i nuvarande statsfinansiella läge.

Utskottet.

Liksom föredragande statsrådet finner utskottet övervägande skäl tala för verksamhetens fortsättande jämväl under nu rådande kristid, dock i en begränsad omfattning. Utskottet vill därvid särskilt understryka de synpunkter, föredraganden anfört rörande vikten av att kostnaderna för iordningställandet av arrendeegnahemmen i möjligaste mån begränsas ävensom att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt med avseende på jordanskaffningen och bebyggandet.

Beträffande beräkningarna av kapitalbehovet för verksamheten för nästa budgetår finner utskottet icke anledning till erinran vare sig i fråga om jordfonden eller arrendeegnahemsfonden.

Åberopande det anförda hemställer utskottet under denna punkt,

att riksdagen må till *Jordfonden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,000,000 kronor.

29:o) **Arrendeegnahemsfonden.** Under punkt 29 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Arrendeegnahemsfonden för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Å driftbudgeten har föreslagits anvisning av 125,000 kronor för avskrivning å förevarande kapitalinvestering.

I detta samband har utskottet till behandling förehaft en inom första kamraren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 72, av herr *Mønnerskantz*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå framställningen om anvisande av anslag till arrendeegnahemsfonden för budgetåret 1942/43.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, får utskottet hänvisa till denna.

Utskottet. Vad utskottet under nästföregående punkt anfört torde giva vid handen, att utskottet icke kan biträda den föreliggande motionen om avslag å Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må, med avslag å motionen I: 72, till *Arrendeegnahemsfonden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 500,000 kronor.

30:o) **Utökad maskinell utrustning vid statens reproduktionsanstalt.** Under punkt 30 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Utökad maskinell utrustning vid statens reproduktionsanstalt för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 17,000 kronor.

Framställningen avser medelsanvisning för inköp av en bronseringsmaskin och en pappersborrmaskin, vilka båda maskiner kostnadsberäknats till omkring 14,000 respektive 2,700 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Utökad maskinell utrustning vid statens reproduktionsanstalt* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 17,000 kronor.

Stockholm den 24 april 1942.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Eriksson, Granath, Alfred Andersson, Mannerskantz, von Stockenström, Anderberg* och friherre *Beck-Friis*; samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Liedberg, Andersson* i Tungelsta, *Mäler, Carlström, Lundbom, Andersson* i Surahammar och *Pettersson* i Rosta;

med undantag därav att vid behandling av punkterna 28—30 herr *Jacobson* deltagit i stället för herr *Andersson* i Löbbo samt att friherre *Beck-Friis* närvarit vid behandling allenast av punkterna 1—27.

Reservationer:

Under punkt 28 (jordfonden)

dels av herrar *Mannerskantz, von Stockenström, Carlström* och *Lundbom*, vilka ansett att utskottets motivering och hemställan bort ha följande lydelse:

»Då det under denna punkt av Kungl. Maj:t begärda anslaget till stor del torde gälla kostnader för anskaffning och iordningställande av arrendeegnahem, för vilket ändamål emellertid även under nästföljande punkt anslag begäres och till vilken sistnämnda punkt motion om avslag å det där begärda beloppet knutits, anser sig utskottet redan vid nu förevarande punkt böra motivera sitt ställningstagande till anslagsfrågorna för arrendeegnahemsverksamheten under bägge här ifrågavarande punkter.

I likhet med motionären och vidare av skäl, som framförts av besparingsberedningen, finner utskottet, att under nuvarande statsfinansiella läge och så länge nuvarande onormala byggnadskostnader äro rådande ett inställande av arrendeegnahemsverksamheten bör ske i vad det gäller anläggande av

nya arrendeegnahem. Från skilda håll synes man erkänna, att såsom byggnadskostnaderna nu ställa sig verksamheten måste bli ganska oräntabel för staten och till föga glädje för arrendatorerna, vilka i varje fall måste ikläda sig en arrendebörda, som med anledning av de höga anskaffningskostnaderna blir ganska betungande även om anläggningskapitalet därigenom endast delvis förräntas. På grund härav ha verksamhetens sociala verkningar, som redan genom sin ringa omfattning ej haft någon större betydelse, ännu mer förminskats.

Verksamheten betraktades också från början som en *försöksverksamhet*, vilken följaktligen bör kunna nedläggas, när ogynnsammare betingelser för dess bedrivande inställa sig. Utskottet måste finna att — då kostnaderna för iordningställande av ett arrendeegnahem i det närmaste tredubblats i jämförelse med vad som vid starten av verksamheten beräknades — ett sådant läge nu inträtt att ett inställande av densamma åtminstone tills vidare är i hög grad befogat. Då i denna tid från skilda håll besparingssträvanden med fog göra sig hörda, lär knappast på något annat område en besparingsåtgärd med mindre olägenhet än här kunna genomföras.

Då emellertid jordfonden har även andra uppgifter än bestridandet av utgifter för arrendeegnahemsverksamheten och härför torde behövas visst kapitaltillskott, vill utskottet föreslå, att till fonden nu anvisas ett anslag på 500,000 kronor för dessa andra uppgifter och för eventuella kostnader som kunna uppkomma för färdigställande och underhåll av redan påbörjade arrendeegnahemsbyggen.

Åberopande det anförda hemställer utskottet under denna punkt,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts framställning till *jordfonden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 500,000 kronor»;

dels ock av herr *Liedberg*.

Under punkt 29 (Arrendeegnahemsfonden) av herrar *Mannerskantz, von Stockenström, Carlström* och *Lundbom*, vilka ansett att utskottets motivering och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anført hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till motionen I: 72, avslå Kungl. Maj:ts förevarande framställning.»